

Spasmolytika

Spasmolytika jsou léky odstraňující spasmus vnitřních dutých orgánů trávicího (**biliární kolika**) a urogenitálního ústrojí (**ledvinová kolika**). Neovlivňují hladkou svalovinu cév a bronchů. Jsou podávány při bolestech mající původ v urogenitální (např. dysmenorea) či trávicí soustavě, dále při migrénách, kolikách aj.

Rozdělení

Spasmolytika můžeme dělit do 3 kategorií dle mechanismu účinku:

- **Neurotropní spasmolytika** – mají parasymptolytickou funkci.
- **Muskulotropní spasmolytika** – působí jako blokátory kalciových kanálů.
- **Spasmoanalgetika** – kombinované přípravky obohacené o analgetický účinek.

Neurotropní spasmolytika

Jejich účinek je zprostředkován skrze působení na receptorech vegetativního nervového systému. Mechanismus účinku spočívá v antagonismu spasmolytik k muskarinovým receptorům, jedná se tedy o parasymptolytika. Dělíme je na **neselektivní** a **selektivní**: Neselektivní spasmolytika blokují nespecifické muskarinové receptory. Na rozdíl od nich selektivní spasmolytika působí na specifické muskarinové receptory.

Neselektivní

- **Atropin** – pro množství nežádoucích účinků se nepoužívá.
- **Butylskopolamin** – používá se převážně u žlučníkových či renálních kolik. Špatně se však vstřebává ze střeva, proto je u něj vhodná parenterální aplikace.
- **Ipratropium**

Selektivní

- **Pirenzepin** – u nás se již nepoužívá.

Muskulotropní spasmolytika

Tato spasmolytika na rozdíl od předchozích navozují i relaxaci hladké svaloviny cév. Stejně jako předchozí je můžeme rozdělit na 2 skupiny. První skupinou jsou **spasmolytika papaverinového typu**, která zpomalují degradaci cAMP inhibicí fosfodiesterázy, tudíž zvyšují hladiny cAMP a navozují relaxaci svaloviny. Druhou skupinou jsou **spasmolytika blokující kalciový kanál**.

Spasmolytika papaverinového typu

- **Papaverin** – alkaloid opia, avšak nemá euforický ani analgetický účinek. Pro svou nízkou specifitu se již nepoužívá.
- **Drotaverin** (Nospa)
- **Pitofenon** (součást Algifenu)

Spasmolytika blokující kalciový kanál

- **Pinaverin**

Spasmoanalgetika

Jsou, jak již název napovídá, složeny z kombinace spasmolytik a analgetik. Používají se často v kombinaci s muskulotropními spasmolytiky. Nutno dodat, že tato farmakoterapie je vhodná pro krátkodobější užívání (po gynekologických operacích, při biliárních kolikách aj.). Nejčastěji se v kombinaci se spasmolytiky používají tato analgetika:

- **Metamizol**
- **Pethidin** – ten má však menší spasmolytické účinky.
- **Tramadol**

Indikace

Jak již bylo řečeno výše, hlavní využití spasmolytika nacházejí v tišení akutních bolestí a spasmů trávicího a urogenitálního ústrojí.

Indikace spasmolytik

- Dráždivý tračník.
- Spastické stavy.
- Flatulence.
- Dumping syndrom aj.

Indikace spasmooanalgetik

- Spastická dysmenorea.
- Biliární a renální koliky.
- Chronické pankreatitidy aj.

Kontraindikace

Glaukom, atonie střev, benigní hyperplazie prostaty, tachykardie, retence moči.

Nežádoucí účinky

Největší množství nežádoucích účinků způsobují parasympatolytika, menší procento je poté způsobeno opioidy – **retence moči, tachykardie či tachyarytmie, zvýšení nitroočního tlaku, excitace, poruchy akomodace, toxické megakolon, paralytický ileus.**

Odkazy

Související články

- Parasympatolytika
- Zánětlivá onemocnění žlučníku a žlučových cest
- Dysmenorrhoea
- Chronická pankreatitida
- Terapie průjmových onemocnění
- Ulcerózní kolitida
- Osteoporóza
- Antidiaroika
- Akutní cholecystitida
- Metabolické osteopatie

Zdroj

- Spasmolytika v gastroenterologii, MUDr. Martin Bortlík, Ph.D. (<http://www.remédia.cz/Clanky/Prehledy-nazory-diskuse/Spasmolytika-v-gastroenterologii/6-F-ff.magarticle.aspx>)
- Renální kolika-postup léčby (<https://www.stefajir.cz/?q=renalni-kolika-postup>)
- Spasmolytika močového ústrojí (<https://www.samoleceni.cz/spasmolytika-mocoveho-ustroji>)

Použitá literatura

- MARTÍNKOVÁ, Jiřina. *Farmakologie pro studenty zdravotnických oborů*. 2., zcela přeprac. a doplň. Praha: Grada, 2014. 400 s. ISBN 9788024741574.
- LÜLLMANN, Heinz, et al. *Farmakologie a toxikologie*. 2. české vydání. Praha : Grada, 2004. 725 s. ISBN 80-247-0836-1.